

Monika Peetzová

sedm dní bez

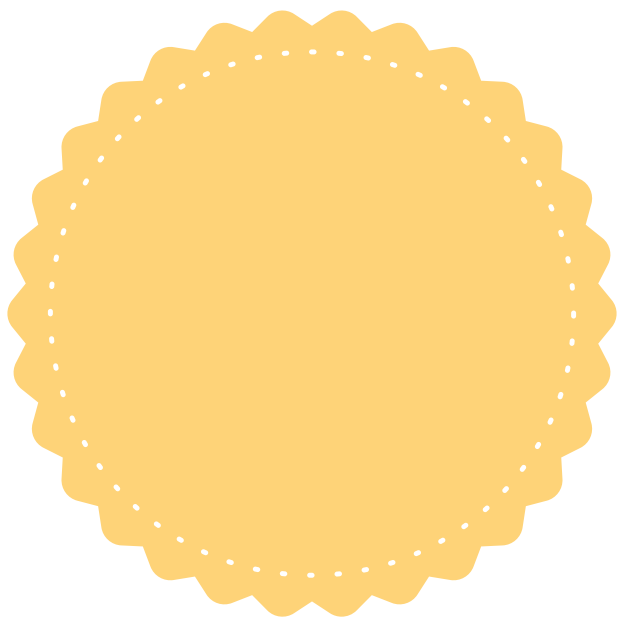
HOST

Monika Peetzová

sedm dní
bez

Monika Peetzová

sedm dní bez

Brno 2013

Originally published in the German language
as „Sieben Tage ohne“ by Monika Peetz

Copyright © 2012 by Verlag Kiepenheuer & Witsch GmbH & Co. KG,
Cologne/Germany

Cover image © Barbara Thoben, Köln

Translation © Vladana Hallová, 2013

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-983-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-984-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-985-4 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-986-1 (Formát MobiPocket)

Pro Heide a Karla-Heinze Peetzovy

Byl to zase jeden z těch dnů. Eva měla za sebou ranní službu na klinice, její čtyři děti se právě hlasitě hádaly o místo u počítače a manžel Frido se zdržel v kanceláři, přestože slíbil, že se postará o večeři. Za hodinu a půl musí být Eva v Le Jardin, u „jejich“ Francouze. Na pohodový večer s Úterními ženami se těšila už několik dní. Během šestnácti společných let se z pětižen, které zpočátku spojovalo pouze přání naučit se na kolínském Francouzském institutu francouzsky, stala nerozlučná parta. Společně překonaly bouře, rány osudu i putování do Lurd. Vyjít s přítelkyněmi nebylo vždy snadné. A dnes bude mít Eva problém se za nimi vůbec dostat.

Eva bez ustání sváděla boj s nekonečným seznamem úkolů a časovými rozvrhy všech šesti členů rodiny. Poté co se vrátila ze Svatojakubské cesty, začala zase pracovat jako lékařka. Jenže voda z posvátného pramene bohužel nezměnila jejího manžela Frida v krále kuchyně a ze tří pubertálních teenagerů a jedné desetileté dívenky nevykouzlila nadšené pomocníky v domácnosti. Když zařinčel zvonek u dveří, zmocnilo se Evy neblahé tušení. Každý z pravidelných návštěvníků domu přece ví, že vchodové dveře jsou vždy otevřené. Při čtyřech dětech s chronickými sklony ke ztrácení klíčů a s bujarým společenským životem to je čirá nezbytnost. Existuje pouze jeden člověk, který zásadně zvoní a očekává, že speciálně jemu přijde někdo otevřít. Eva si povzdechla. To nemůže být nikdo jiný než její matka. Od doby, co se z ní před půl rokem stala důchodkyně, tu byla zcela a výlučně pro Evu. Příliš zcela. Příliš výlučně.

A naprosto kašlala na maloměšťácké rituály, jakým bylo třeba telefonické ohlášení návštěvy.

Regina nezvonila, Regina vysílala znaky Morseovy abecedy připomínající triumfální pochod z *Aidy*. Eva svou matku milovala. Ale ne vždycky. A určitě ne první úterý v měsíci, kdy měla v Le Jardin už šestnáct let pravidelnou schůzku s přítelkyněmi. Přála si, aby dokázala říct rozhodné NE, ale místo toho nasadila úsměv a otevřela dveře. O jejich rám se ležérně opírala dvaasedesátiletá hipisačka v sukni s obrovitými květy a volánem až na zem. Krk měla omotaný spoustou řetízků s masivními přívěsky, zpod obřího slamáku jí vykukovaly dlouhé blondaté copy a nohy vězely v indických kožených sandálech.

„Tvá babička všechny moje věci z dřívějšího schovala,“ vysvětlila Regina. „Válely se na půdě tak dlouho, až zase přišly do módy.“

Regina bydlela už dlouhé roky v Bergisch Gladbachu, v domě, který zdělila po svých rodičích. A protože teď byla jako čerstvá důchodkyně permanentně nevytížená, čile se vrhla na přeplněnou půdu spící po celá desetiletí spánkem Šípkové Růženy.

„Typická válečná generace. Tvoje babička Lore nedokázala nic vyhodit,“ pokračovala Regina. „Je tam úplně všechno, celá moje minulost. No tak, řekni, jak se ti líbí můj outfit?“

„Za hodinu musím být v Le Jardin,“ namítla chabě Eva. Ovšem Reginina potřeba sdělovat výrazně převyšovala její empatii.

„Našla jsem na půdě jednu svou starou knížku. Tradiční čínské léčitelství. Velice poučné,“ odpověděla a odklopýtala směrem ke kuchyni.

„Nejspíš jsem zhubla,“ prohlásila, povytáhla sukni a změřila si Evino neforemné sportovní oblečení. Ten po-

hled stačil, aby se v Evě probudilo špatné svědomí. Už roky den co den bojovala s kaloriemi, kily a pohledem do zrcadla. Byla šťastná, když se jí povedlo splnit aspoň polovinu z denního přídělů úkolů a povinností, zásadně se však nedostávalo na body jako „jet na kliniku na kole“, „přihlásit se do fitka“ nebo „konečně začít s ananasovou dietou“. Její šatník připomínal muzeum věnované štíhlé dívce, kterou kdysi bývala. Hubené Evy si však bohužel příliš neužila, protože i v dobách, kdy byla štíhlá, si připadala tlustá. A společné nákupy s Úterními ženami pro ni byly utrpením: kabinky bez zrcadel, značky, které produkovaly jen velikost 36, a kalhoty škrtící i ve velikosti XXL. Zatímco její přítelkyně se obvykle vracely domů s plnými taškami, Eva si z nákupů odnášela sluneční brýle, šál a plechovku máslových sušenek.

„Ženy, kterou člověk miluje, není nikdy dost,“ utěšoval ji Frido, když se jí opět nedařilo dopnout zip na šatech. Zato její matka se zpátky nedržela. Dnes ale zůstalo jen u toho jednoho pohledu. Měla důležitější téma.

„Vůbec jsem si neuvědomovala, kolik odpadků Západ vyprodukuje,“ rozohnila se Regina. „Naše společnost jde ke dnu. A to všechno jenom proto, že máme naprosto nesmyslný přístup k chorobám.“

Evě bylo úplně jedno, kvůli čemu Západ zanikne. Než půjde do Le Jardin, musí vyndat nádobí z myčky a dát špinavé prádlo do pračky. Když to neudělá před večerí, půjde zítra Frido junior na tělocvik ve spodním prádle a Frido senior na zasedání správní rady bez košile.

„Zjistila jsem si nějaké informace,“ pokračovala Regina. „Je možné udělat si kurz čínské přírodní medicíny. Vedle zaměstnání. To by bylo něco pro tebe!“

Eva v posledních letech absolvovala nespočet seminářů, aby ve svém oboru získala nejnovější poznatky,

takže už při pouhé představě dalšího vzdělávání na ni šly mdloby.

„Dám věci do pračky a ty se jdi nachystat,“ navrhla Regina, když si všimla koše s prádlem. „Potom si dáme šálek čaje a já zase půjdu.“ Ze své strakaté látkové tašky vytáhla balíček.

„Čaj pro dobrou náladu a uvolnění těla i mysli,“ přečetla z obalu. „Sehnala jsem ho extra pro tebe.“

Eva byla vážená lékařka, dokázala uklidnit pacienty, utěšit rozrušené příbuzné, kromě úvazku na 19,25 hodin v nemocnici organizovala i chod šestičlenné domácnosti — ale proti své matce byla bezbranná.

Zatímco se spěšně převlékala v ložnici, napjatě poslouchala, co dělá Regina v kuchyni. Člověk si nikdy nemohl být jistý, jestli náhodou nezačne jen tak mimochodem dělat pořádek v lince. Regina radila Evě ve všech životních situacích. Zdarma a nevyžádaně. Barevné girlandy slov úspěšně skrývaly skutečnost, jak moc se jí matka vměšuje do života. Její věty obvykle začínaly frází jako: „Víš, že jsem tolerantní, ale kdybych ti mohla poradit... Samozřejmě si to udělej, jak chceš. Ale navrhuji ti, aby ses zamyslela...“

Regininy spontánní návštěvy v Evině domácnosti mívaly důsledky středně silného tornáda. Vynořila se obvykle zničehonic, prosvištěla Eviným životem a nechala za sebou citovou spoušť. Do příště. Nejhorší ale bylo, že to Regina opravdu myslela s Evou dobře. Po dvou krátkých, ztroskotaných manželstvích, smutných aférách a upachtěné pracovní kariéře toužila Regina po tom, aby byla pro někoho důležitá.

Klap, klap, klapy klap, pleskaly Regininy sandály po kuchyňských dlaždicích za doprovodu nepřetržitého cinkání řetízků. Eva slyšela otevírání a zavírání šuplíků, pouš-

tění vody a cvaknutí varné konvice. Pak zavržaly dveře do sklepa. S veselým pohvizdováním vykročila Regina po schodech dolů do prádelny. Náhle se ozvalo zaklení, pronikavý výkřik, zvuk padajícího prádelního koše narážejícího do zábradlí, tupý náraz — a pak už nic. Ani krok. Ani zvuk. Nic. Evě se zastavilo srdce. Vyběhla z ložnice a vyřítla se ke schodům. Jednou nohou vězela v džínách, druhou nohavici vlekla po zemi za sebou.

„Mami!“ křičela směrem ke sklepu. „Mami, tak řekni něco!“

Cítila, že jí podklesávají nohy. S Reginou to sice bylo náročné, ale pořád se radovala ze života a měla plno plánů. Tohle se teď nesmí stát. Ne teď. Nikdy! Proč si s ní jenom nesedla v kuchyni k čaji? Proč ji jen nechala starat se o to prádlo?

Umlkly i monotónní zvuky počítačové hry. Zvuky, které tu zněly v pozadí mnohá odpoledne. Všichni čtyři potomci se seběhli v chodbě. Evě často připadali velcí a dospělí. Teď hleděla do čtyř párů vyděšených dětských očí.

„Tady zůstanete,“ přikázala rázně, přestože žádné z dětí se ani náznakem nesnažilo vydat směrem ke sklepu podívat se, co je s babičkou.

To strašné ticho. Kéž se jí nic nestalo, kéž je v pořádku! Z hlubin Evina podvědomí se znenadání vynořila myšlenka, za kterou se vzápětí zastyděla: A teď už se nikdy nedozvím, kdo je můj otec. S třesoucími se koleny sestupovala do sklepa. Otázka jejího původu ji s různou intenzitou trápila už spoustu let. Někdy ji život zaměstnával natolik, že jí vůbec nepřipadalo důležité, za jakých okolností vlastně vznikl. Pak ale nastaly chvíle, kdy věřila, že nemůže růst, když neví, kde má své kořeny. Během dospívání svého otce bolestně postrádala. Přitom neznala ani jeho jméno. Na každou její otázku reagovala Regina

zarputilým mlčením. Bylo důvodem toho mlčení zklamání? Vztek? Smutek? Nebo snad zraněné city? Proč nechtěl být její otec jejím otcem? To vše jí proběhlo hlavou během kratičkého okamžiku, než doběhla ke své matce.

Regina ležela pod schody v podivně pokroucené poloze. Eva si uvědomila, že bez matky se odpověď na svou zásadní životní otázku nikdy nedozví. O vteřinu později však pochopila, že se jí nedozví ani s ní.

Matka se svíjela bolestí. Levou nohu měla vytočenou ven a nemohla ani ležet, ani sedět, a už vůbec ne stát. Jenom nadávat: „Do žádné nemocnice nepůjdu,“ vykřikovala hlasitě, když se nad ní Eva sklonila. „Nepřipadá v úvahu!“

„Zavolejte sanitku,“ zavolala Eva nahoru do chodby.

Zapomněla, že je úterý. První úterý v měsíci. Náhle byla zcela klidná. Jako doktorka věděla, co má dělat.

„Kde jsou ostatní dámy?“ zeptal se Luc. Majitel francouzské restaurace bezradně hleděl ke dveřím. Jediná Judith dorazila do Le Jardin ve smluvenou hodinu. Neměla ani rodinu, ani partnera, ani náročné povolání. Neměla nic a nikoho, kdo by jí bránil, aby přišla včas. Ale sedět sama u stolu prostřeného pro pět bylo pro ni utrpení. Nervózně se vrtěla na židli. Cítila soucitné pohledy ostatních hostů. Kdyby tak měla aspoň smartphone. Kdo je online, vypadá zaneprázdněně a důležitě. Ale Judith vlastnila jen starý telefon, se kterým se dalo jenom telefonovat nebo přijímat a odesílat esemesky. A i ten zapínala zřídkakdy. Kvůli záření — a protože to nemělo smysl. Od chvíle, co její muž Arne zemřel, telefon většinou mlčel.

„Mám ti něco přinést?“ zeptal se Luc.

Judith zavrtěla hlavou. Nerada jedla sama.

„Každou chvíli musí dorazit Caroline,“ utěšoval ji Luc. „Ta chodí vždycky včas.“

„Nejspíš má ještě nějakého klienta,“ povzdechla si Judith. Úspěšná obhájkyň pracovala od návratu ze Svatojakubského putování víc než kdykoli předtím. „Někdy si říkám, jestli si Caroline vůbec stačí všimnout, že žije odděleně od svého muže,“ vtipkovala občas Estella. Judith se nesmála. Byla ta poslední, kdo by se na Carolinin účet bavil. Protože na ztroskotání manželství Philippa a Caroline měla svůj podíl. Když Arne zemřel na rakovinu, hledala útěchu v náručí Carolinina manžela. Philipp byl nejprve její domácí lékař, poté přátelský rádce a nakonec i milenec. Během Svatojakubské cesty se celá aféra provalila. Ukázalo se, že nebyla ani jeho jediná, ani poslední milenka.

Philipp z Juditina života zmizel. Ale špatné svědomí zůstalo jejím každodenním průvodcem. Bohužel jediným.

Luc před ni postavil malý talířek s předkrmem. Luc byl zkrátka úžasný. Od návratu z Lurd Judith čtyři dny v týdnu pracovala v Le Jardin jako servírka. Ale každé první úterý v měsíci tu byla hostem. Dřív jí zaměstnání v gastronomii připadalo stresující, dnes však Le Jardin vnímala jako ostrůvek blaženosti. Profese servírky byla podle ní jedním z mála povolání, kde pojem „volno po práci“ ještě neztratil svůj význam. Nemusela jako přítelkyně ustavičně, všude a bez ohledu na denní dobu vyřizovat e-maily a telefonáty. Dokonce i Estella, bohatá paní lékárníková, která nepracovala a všechny nepříjemné úkoly na někoho delegovala, byla teď neustále ve stresu. Navzdory svému přesvědčení se totiž nechala v golfovém klubu uvrtat do odpovědné funkce při organizaci charitativního gala-večera. Od té chvíle byla v neustálém napětí. Vytáčela ji i pouhá otázka, co ji k něčemu takovému přimělo.

„Určitě ještě přijdou,“ utěšoval Judith Luc, když jí nesl druhou skleničku prosecca. „Ta je na účet podniku.“

Škoda že se do Luca nemůže zamilovat. Jednou jedinkrát se mu pokusila se svými problémy svěřit. Jak mívá často pocit, že na své přítelkyně nemá.

„Tomu rozumím,“ odpověděl Luc hlubokomyslně. „Já to mívám také tak. Pokaždé když 1. FC Köln hraje proti FC Bayernu.“

Judith těšilo, že mezi Úterní ženy patří i Kiki, která, stejně jako ona sama, neustále hledá životní rovnováhu. Designérka Kiki si z jejich putování kromě úspěšného návrhu série váz přinesla ještě jednu zvláštní upomínku. Jmenuje se Greta, je jí šest a půl měsíce a je důvodem, proč to právě

s Maxem Thalbergem je najednou vážnější než s mnoha jeho předchůdci. Ovšem Maxovi je teprve čtyřadvacet a je synem Kikina šéfa. Tedy, už bývalého šéfa. A jestli její „raději-ne-tchán“ doufal, že Kiki zasáhne do života jeho potomka podobně jako těžká bronchitida, prudce, ale jen na přechodnou dobu, vyvedl ho z omylu rychlý příchod vnučky Grety. Kiki s Maxem spolu sdílejí postel, stůl, domácnost i starosti s financemi. A navzdory tomu jsou přesvědčení, že Greta je to nejlepší, co je v životě potkalo. Judith všem svým přítelkyním jejich barevné, naplněné životy záviděla.

Když se po marném čekání vydala o půl desáté nejistým krokem k domovu — v žaludku čtyři sklenky prosecca a talíř chleba s olivovou tapenádou —, všimla si, že má čtyři nepřečtené esemesky. Vůbec se jí nechtělo číst, proč ani jedna z přítelkyň do Le Jardin nedorazila. „Takhle to dál nejde,“ napsala. „Odjedme společně na pár dní, než nás ta každodennost spolkně.“

Odjet? Ted? S kamarádkami? Eva vzala Juditinu zprávu na vědomí jen zběžně. Od Reginina pádu neměla čas přemýšlet. Nemocnice, pohotovost, rentgen — všechno muselo odsýpat. Naštěstí si Regina nezlomila vaz, ale jen krček stehenní kosti. Nejrůznější vyšetření během následujících dnů potvrdila, že pád zapříčinil přišlápnutý volán na příliš dlouhé sukni, která již neodpovídala současné Reginině výšce. I když si to Regina nechtěla přiznat, na vině nebyly Eviny životu nebezpečné schody, ale postklimakterická osteoporóza, v jejímž důsledku se Regina o pár centimetrů zmenšila.

„Je to chronické onemocnění vyskytující se po přechodu a dochází při něm k řídnutí kostní hmoty,“ snažila se jí Eva vysvětlit co nejšetrněji. „Kostra ztrácí stabilitu a kosti začnou být porézní. A někdy se i zlomí.“

„Babi má něco s klimakteriem,“ napsala Evina nejmladší dcera do svého facebookového statusu poté, co jim Eva zavolala z nemocnice. „Ale nemá to nic společného se špatným počasím.“

„Typická nemoc stárí,“ konstatoval ošetřující lékař mnohem méně diplomatically.

„Od tohohle nekompetentního nafoukaného hejska se ošetřovat nenechám,“ prohlásila Regina. A chtěla do jiné nemocnice. Nejráději tam, kde pracuje její dcera, protože pak by se za ní Eva mohla zastavit i během pracovní doby.

„Zařídím to,“ slíbila jí Eva. Zařídila všechno. Přeložení, organizační detaily, dlouhý seznam věcí, které Regina potřebovala, aby v nemocnici přežila, i sukni s volánem.

„Spal to,“ přikázala jí Regina, „všechny ty staré hadry z půdy spal. Ať už jsou pryč.“

„Tvá babička všechny moje věci z dřívějšího schovala,“ znělo Evě v hlavě, když seděla v autě a jela Regině pro věci do Bergisch Gladbachu. „Všechno tam ještě je, celá moje minulost.“

V předchozích letech se Eva chopila každé sebemenší příležitosti a v Regininých neuspořádaných dokladech pátrala po stopách svého zploditele. Jakmile její matka odjela na dovolenou a Eva se starala o květiny a poštu, ponořila se do starých krabic s Regininými vysvědčeními, doklady a dopisy. Ale pátrat v pozůstalosti svých prarodičů ji ani jednou nenapadlo.

Bergisch Gladbach připadal Evě cizí a důvěrný zároveň. Prvních pět let života strávila u prarodičů v ulici Bussardweg. Tři generace pod jednou střechou. Eva byla nemanželské dítě nezletilé matky. Tenkrát v šedesátých letech to mezi sousedy vyvolalo zlomyslnou šeptandu. Den po svých jedenadvacátých narozeninách utekla Regina s malou holčičkou do Kolína. Pak následovalo to, co dnes Regina nazývala „mé rozhárané roky“. Poháněna nespoutanou chutí do života vyzkoušela všechno, co se jí připletlo do cesty: nejrůznější druhy bydlení, zaměstnání, muže, ideologie. Mnohé z toho nebylo ani mládeži přístupné, ani vhodné pro děti. Eva trávila u prarodičů v Bergisch Gladbachu čím dál víc času. Regina ji u babičky Lore a dědy Ericha odkládala často i na několik týdnů. To když hledala svůj střed a smysl života v indických ášramech.

Navenek se střízlivá část dvojdomku na Bussardwegu od dob Evina dětství prakticky nezměnila. Všechno na domě bylo hranaté, přímé a uměřené: okna rozdělená příčkami na šest tabulek, mohutný vikýř na hrubé sedlové střeše bez oken, masivní zděná veranda se schodištěm. Vše bez

kudrlinek, přísné a poctivé jako její dědeček, hlavní účetní strojírenské továrny Antona Dorsche. Buddha v zahradě a barevné indické girlandy nezastřely skutečnost, že dům už zažil lepší časy.

„Proč to Regina někdy nenatře?“ ptal se Frido pokaždé, když přijeli na návštěvu. „Nejsou peníze, ani dobrovolníci,“ odpovídala Eva stručně.

Renovační šílenství, které v posledních letech zachvátilo obyvatele někdejší tovární čtvrti Dorschových strojíren, nezanechalo na šedavé domovní omítce pražádné stopy. Dokonce i tvrdé kytarové rify a dunění bicích ozývající se ze sousední garáže zněly jako pozdrav z minulosti. „Love me tender, love me sweet,“ ševalil hluboký mužský hlas.

Sotva Eva zaparkovala, dveře garáže se rozlétly. Sólový zpěvák důchodcovské skupiny Schmitz & Friends, pán ve věku blížícímu se sedmdesátce, s černými kostěnými brýlemi, kotletami a vlasy sahajícími na zátylku až na ramena, ji slyšel přijet. „Co se stalo? Něco s Reginou? Včera večer nedorazila domů.“

Henry Schmitz byl o pár let starší než Regina. Jejich otcové pracovali ve strojírnách. Bydleli vedle sebe už jako děti a jako dědicové v tom pokračovali. Byli společně mladí. A společně zestárli. Každý ve své polovině dvojdomku.

„Regina včera nepřišla na grilovačku. Máme o ni starost,“ volala z kuchyňského okna jeho malá, kulatoučká žena Olga Schmitzová. Sousedská sociální kontrola fungovala bezchybně.

Eva znala sousedský manželský pár celý život. Reginin pád ze schodů a náhlá vzpomínka na chybějícího otce jí znovu připomněly minulost. Včetně pocitů, o kterých si myslela, že už je dávno překonala. Znovu si připadala